

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

תוכן

- א. בשעה שהצדיק נפטר מן העולם שלש כיתות של מלאכי השרת יוצאות לקראתו ... ואחת אומרת לו יבא שלום ינוחו על משכבותם.....1
- ב. כל זמן שהיא בבית בעלה גובה כתובתה לעולם כל זמן שהיא בבית אביה ... מתה יורשיה ... עד עשרים וחמש שנים ... אבל שטר כתובה יוצא מתחת ידיה גובה כתובתה לעולם 3
- ג. ב"ח גובה שלא בהזכרה ... דלא נקיט שמרא ... כשחייב מודה 4.....
- ד. גרושה הרי היא כבעל חוב5
- ה. אפילו תוספת אין לה.....5
- ו. זניתה עשרים וחמש שנים בבי נשא בחיי דמר דבכתפאי אמטאי לה ... משום כיסופא הוא דלא תבעה זיל הב לה.....5
- ז. דלא הוה כתוב בה ואישתמודענא דנכסים אלו דמיתנא אינון ... אדרכתא לאו שפיר כתיבא ... היבא דכתיב טעותא באדרכתא לית לן בה.....6
- ח. הדרן עלך הנושא.....8

דף קד.

א. בשעה שהצדיק נפטר מן העולם שלש כיתות של מלאכי השרת יוצאות לקראתו ... ואחת אומרת לו יבא שלום ינוחו על משכבותם

היה רבי מאיר אומר¹ גדול השלום שלא ברא הקדוש ברוך הוא מדה יפה מן השלום שנתנה לצדיקים, שבשעה שנפטר האדם מן העולם שלשה כתות מלאכי השרת מקדימין אותו בשלום. הראשונה אומרת יבא בשלום, והשניה אומרת ינוחו על משכבותם, והשלישית אומרת הולך נכוחו, ולא דיין לצדיקים שמיתתן בידי הכבוד שנאמר (ישעיהו נח פסוק ח) כבוד יקנו

¹ שו"ע ונו"כ י"ד תנ"י

הלכות הדרה היומי

מסכת כתובות

יאספך; אלא שמקלסין לפניו יבא שלום יבא שלום. ובלע המות לנצח ומחה ה' דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר וגו'.

וכבר התבאר במסכת מו"ק דף כט. שנוהגים שהמלוים את המת כשפוסקים מללותו, ממתנינים עד שהמלוים נעלמים מן העין², ואומרים – "לך בשלום ותנוח בשלום ותעמוד לגורלך לקץ הימין"³. ולנקבה אומרים – "לכי בשלום ותנוחי בשלום ותעמדי לגורלך לקץ הימין".

וכל הנפטר מן המת אל יאמר לו "לך לשלום"⁴, אלא "לך בשלום"⁵. שהכונה היא "שבדרך הליכתך לקבר יהיה לך שלום באין מעכב עד שיבא אל אבותיו בקבר" ואדרבא חיוב על כל אדם לומר⁶ כשנפטר מן המת מה דאיתא בגמרא להדיא "לך בשלום, ותנוח ותעמוד לגורלך".

לשלום⁸ משמע שילך לשלימות הבא, וימצא שלום במקום אליו הוא הולך. אבל בשלום בשלימות הנקנה עד כה, אבל אינו אומר שימצא שלום בהבא, וזה שייך במת שנעשה הפשי מן התורה והמצוות ואינו קונה עוד שלימות.

² שד"ח אבילות קצ, גשה"ח פ"ד – יח.

³ כמאמר הכתוב דניאל יב פסוק יג ואתה לך לקץ ותנוח ותעמוד לגורלך לקץ הימין.

⁴ "ואמר רבי אבין הלוי הנפטר מן המת אל יאמר לו לך לשלום אלא לך בשלום שנאמר "ואתה תבוא אל אבותיך בשלום" (ברכות סד). מ"ב סי' ק"י ס"ק י"ז

⁵ ומעם הדבר עיין בפ"י הכותב בעין יעקב (סוף ברכות) כתב, דלשלו' משמע שאינו שלם עדיין והשלום למולו, ונפטר שא"א שיוסיף עוד שלימות, אומרים לו לך בשלום, כלומר יה"ר שידינוך בעוה"ב, כאלו כבר השגת שלימות הראוי, עיי"ש ועיין ח"א למהרש"א (שם) דפ"י בדרך אחר, דלך לשלום משמע דיהיה לך שלום במקום שתהיה שם, וזה נצרך אל החי שנצרך שיהיה שלום שיצלה במעשיו בכ"מ אשר מגמתו וחפצו לילך שם, וזה לא שייך במת שאין שם בקבר חפץ ורצון, אלא יאמר לך בשלום דהיינו שהליכתו לקבר יהיה בשלום, עד שיבוא אל אבותיו בשלום, ולחי אי"ל כך דיהיה משמע דרק הליכתו יהיה בשלום ולא מקום חפצו, ועיין שו"ת מנחת יצחק ח"ג סי' ו' ד"ה ויש להוסיף ג"מ בין הטעמים.

⁶ חכמת אדם הנהגת חברה קדישא ואבל אות י"ד ועיין בכלבו סי' קי"ד ד"ה ומבטלין ומובא בב"י יו"ד סי' שע"ו ג' ד"ה והרמב"ן דנופלין על קברו ומנשקין העפר והקבר דרך כבוד המת, ועיי"ש מנהגים שונים שנוהגים בזמן שנפטרין מן המת, ונהרא נהרא ופשטיה.

⁷ עיין פרקי דר"א ל"ג [וצ"ע דשם איתא לך לשלום ואפ' כיוון דאיירי בעודנו חי להכי איתא לשלום] ויש מוסיפין "לקץ הימין" ופי' כמש"כ בפסיקתא רבתי פר' ל"א "כשתעורר קיצה של ימין" וכו' "כשתגאול אותנו משיעבוד מלכויות ותושיע את ימינך וכו' הושיעה לו ימינו וזרוע קדשו" (תהלים צ"ח א') הוא יהיה בסוף הימים וכמש"כ רש"י דניאל פ"ב ב פס' י"ג ונו"ן במקום מ"ם

"וכשנפרד מהקבר יניח ידו על המצבה ויאמר: ונחך ה' תמיד וכו'. (מעבר יבוק שפתי רננות פמ"ג). וישים יד שמאלו דוקא ולא יד ימינו. (מהר"א אזולאי בברכ"י א"ח סי' רכד סק"ז) ויש מוסיפים פסוקים, ומסיימים: ואתה לך לקץ ותנוח ותעמוד לגורלך לקץ הימין. ומנשקים המצבה דרך כבוד לנפטר". (שו"ת יביע אומר ח"ד יו"ד סימן לה)

⁸ מהר"ל נתיבות עולם נתיב השלום פרק א. ונראין הדברים כפשוטן כי כל ימי האדם על האדמה צריך לו אל השלום דהיינו שיצלה במעשיו בכ"מ אשר מגמתו וחפצו לילך שם אבל אחרי המות בקבר אין שם מעשה שיצלה בו אלא לחברו בחיים שהולך למקום חפצו יאמר לו לך לשלום שהרצון בו שתצלה חפצך כפי רצונך במקום אשר תלך ויהיה פי' לשלום שתמצא באותו מקום שתלך לשם שלום אבל לא יאמר לו לך בשלום

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

היה יושב בביתו והלוייה עוברת ברחוב, ואין לו אפשרות לרדת לרחוב, או שחושש שעד שירד ההלוייה כבר תעבור, יעמוד בחלון הנוטה לרחוב ויאמר, לך לשלום ותנוח ותעמוד לגורלך לקץ הימין.⁹

ב. כל זמן שהיא בבית בעלה גובה כתובתה לעולם כל זמן שהיא בבית אביה ... מתה יורשיה ... עד עשרים וחמש שנים ... אבל שטר כתובה יוצא מתחת ידיה גובה כתובתה לעולם

אלמנה¹⁰ כל זמן ששטר כתובתה בידה גובה כתובתה לעולם¹¹, אפילו היא זקנה שאינה ראויה להנשא¹², בין אם נותנין לה מזונות בבית אביה או בבית בעלה, ובין אם אין נותנים לה כלל¹³, ואפילו נשאת¹⁴ נשבעת אחר שנשאת וגובה כתובתה, ואפילו עברה עליה שמיטה אינה נשמטת מפני שהוא מעשה ב"ד¹⁵.

ואם אין כתובתה בידה ובאה לגבות בתנאי בית דין, כגון¹⁶ במקום שאין כותבין כתובה, אם נותנין לה מזונות בבית אביה או שנשאת לאחר אינו

שמשמעו שבהליכתו תהיה לך שלום עמך ולא במקום אשר הפצך לילך שם אבל הנפטר מן המת לא יאמר לך לשלום שיצלה הפצו במקומו כי אין שם בקבר הפץ ורצון אלא יאמר לך בשלום דהיינו שבדרך הליכתך לקבר יהיה לך שלום באין מעכב עד שיבא אל אבותיו בקבר ודברי הר"ן בזה מטין לדברינו מהרש"א חידושי אגרות ברכות דף סד.

⁹ כן כתב מהר"א פלאנזי בספר אברהם אוכור (מערכת א' אות מא) שילך בביתו ד' אמות, ויאמר וכו', זה שמעתי משמיה דהרב בתי כנסיות, ושכן הוא עצמו היה נוהג. ע"כ. וכן כתב אחיו מהר"י פלאנזי ביפה ללב חלק ז' (יורה דעה סימן שס"א סק"א).

¹⁰ שו"ע ונו"כ אבהע"ז ק"א א

¹¹ שהרי אם היתה מוחלת היהת נותנת לו הכתובה. ב"ש שם ז

¹² ח"מ שם א

¹³ ב"ש שם ב

¹⁴ אף על גב דאז אין לה מזונות כלל מ"מ לכ"ע תוך כ"ה שנים לא הפסידה.

¹⁵ כן הדין בכל חיוב שאדם מתחייב לחבירו שלא ע"ד הלואה כגון הקפת חנות או שכר שכיר ואונס ומפתח וכיוצא באלו, ואם פגמה כתובתה שגבתה מקצת או אפילו שלא פגמה אלא שזקפה עליו במלוח, יצאה מכלל מעשה בית דין ונעשית כשאר שטר חוב ושביעית משמטה וגם את התוספת משמטת. ח"מ שם ג ד

¹⁶ נראה פשוט דאף במקום שאין כותבין אם שינה וכתב ושטר כתובתה בידה גובה לעולם דלאו במקום תליא מילתא אלא בשטר כתובה בידה תליא מילתא ולא זכר כאן המקום שאין כותבין אלא דשם אין רגילין לכתוב אלא סומכין על תנאי בית דין. ט"ז שם א

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

גובה אלא עד¹⁷ כ"ה שנים, אבל אם שתקה כ"ה שנים ולא תבעה מסתמא מחלה, ואם תבעה תוך כ"ה שנים מונין לה כ"ה שנים מיום שתבעה.

ואם מקבלת מזונות בבית בעלה¹⁸, תובעת אפילו לאחר כ"ה שנים, וי"א¹⁹ שגם אם אינה מקבל מזונות והיא בבית בעלה תובעת גם לאחר כ"ה שנים²⁰.

וכן אם נשבעה ומתה יורשיה צריכין לתבוע כתובתה תוך כ"ה שנים למיתתה, ואם שתקו יותר מכ"ה שנים מחלו. וכל שזכרה ואמרה שמה ששותקת לאו משום מחילה הוא, הוי כתבעה.

ג. ב"ח גובה שלא בהזכרה ... דלא נקיט שטרא ... כשחייב

מודה

סדר²¹ גביית החוב כך הוא. כשהמלוה מוציא שטר חוב מקויים כראוי אומרים ללוה שלם, אפילו שהה כמה שנים ולא תבעו ואין אומרים מחל לו כיון ששהה כל כך שנים²² ולא תבע²³. ואפילו שמענו שנתייאש מהחוב לגמרי ואמר וזי לחסרון כים אינו יאוש²⁴.

¹⁷ והנה בסי' ק מבואר כשנשאת לאחר ואין הכתובה בידה אינה גובה ובר"מ כתב רס"ז דאינה גובה אפילו במקום שאין כותבים כתובה לפי"ז צ"ל מ"ש כאן אחר שנשאת דגובה היינו כשהם מודים דחייבים לה וקמ"ל דלא תימא דמחלה להם.

¹⁸ הטור כ' אם נותנין לה מזונות בבית בעלה גובה לעולם משמע דבאין נותנין לה מזונות אפילו בבית בעלה מחלה כל ששתקה כ"ה שנים

¹⁹ כ"מ מהמהחבר ומהרא"ש. ח"מ שם ה

²⁰ לדעת ר"ת והמ"ו בשם הראב"ן והג"א ס"ל כל שנותרים לה מזונות לא מחלה הכתובה לעולם ואין חילוק בין אם נתנו לה בבית אביה לבין אם נתנו לה בבית בעלה אלא הכל תליא במזונותיה והא דמחלק הש"ס בין בית בעלה לבית אביה משום בבית בעלה מסתמא אית לה מזונות ולרמב"ם פי"ו והרא"ש והטור ס"ל אפילו אם נותרים לה מזונות בבית אביה הפסידה הכתובה אם שתקה כ"ה שנים אא"כ כשמכבדים אותה ומשמע ברמב"ם דס"ל בבית בעלה אפי"ל לא נתנו לה מזונות לא הפסידה ואמרי' דלא תבעה הכתובה מחמת כסופא. ב"ש שם ה

²¹ שו"ע ונו"כ חו"מ צה א

²² ובזמננו קיים בכמה מדינות חוק התיישנות, והיינו שאם עבר זמן מסוים (זמנים שונים לכל סוג חוב) ולא תבעו שוב אינו יכול לתבוע, ומסתבר שמדין תורה אינו נפטר מכת החוק. ובאורחיה"מ בקו"א לכלל כה סימן ב הביא מדברי האחרונים בדין דינא דמלכותא בפרעון חובות, אם זה מחייב בין ישראל לישראל, ועי' בכלל כה שם כמה כללים בזה, ובשו"ת מהרש"ם ח"ה סימן מה. ובהשמות לאורחיה"מ לכלל דינא דמלכותא הביא בשם רב פעלים שאף במקום שאין כה מדינא דמלכותא, כיון שנהגו כך, יש לזה תוקף עפ"י מנהג הסוחרים, וכל אחד סבור וקיבל עליו מנהג הסוחרים, עיין שם. פתחי חושן חלק א פרק ב הערה עב

²³ וכ"כ בשו"ע סימן סא סעיף ט לענין שטר שאינו נפסל מחמת חסרון תביעה, ואפילו הגיע המלוה לתכלית העוני ולא תבעו

²⁴ ואילו ברמ"א סימן קסג סעיף ג משמע שיאוש מועיל בחוב, ובקצה"ח סימן קסג סק"א העלה לחלק שאם התייאש מחמת שהלוה עני או אלם לא הוי יאוש, דכל אשראי ספק הוא, ולפעמים סובר המלוה שהוא עני ואינו כן, ולכן לא גמר ומייאש, אבל בדבר שסתמו עומד ליאוש, כגון שנשתדפו שדותיו, מהני יאוש בחוב, וכן משמע ברמ"א סימן רסב סעיף ה שהביא דברי המהרי"ק שאין יאוש בחוב שכל יאוש ספיקא הוא ולא

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

ואפילו ראה המלוה שכתב הלוח כל נכסיו לבניו ולא כתב למלוה רק קרקע כל שהוא ושתק, בכל זאת אין אומרים שמחל,

ואפילו אין שטר חובו יוצא מתחת ידו, אם החייב מודה שהיה חייב לו, אלא שאומר ודאי מחלתו לי אינה טענה.

מכל מקום צריך הדיין לעשות דרישה וחקירה בשטרות ישנים שמוציאן אותם בפניו למה לא תבעו עד עתה, אולי יתברר לו עד רמאות כדי להוציא הדין לאמתו.

ד. גרושה הרי היא כבעל חוב

מה שנתבאר²⁵ לעיל שבמקום בו אין לה כתובה לאחר כ"ה שנים זה דוקא באלמנה הוי שתיקתה מחילה כשאין כתובתה בידה, אבל גרושה גובה לעולם כשאר בעל חוב דגרושה סתמא אינה מוחלת.

דף קד:

ה. אפילו תוספת אין לה

ואין²⁶ הוכחת השתיקה מחילה אלא לעיקר כתובה ותוספת, אבל הנדוניא שנתנה לו אינה מוחלת לעולם וגובה אותה אפילו שהתה כמה שנים, אם יש לה עדים שנתנה לו נדוניא ושלא פרעה או שהיורשים מודים שלא פרעה²⁷, שאינה אלא כשאר חוב בעלמא ואין אדם מוחל על חובו אפילו בכמה שנים.

ו. זניתה עשרים וחמש שנים בני נשא בחיי דמר דבכתפאי
אמטאי לה... משום ניסופא הוא דלא תבעה זיל הב לה

גמר ומייאש, ועי' חזו"א ב"ק סימן י ס"ק יד. ובאמרי בינה דיני גביית חוב סימן ד האריך בזה, ונראה מדבריו שאם היאוש הוא מחמת שאינו רוצה לשלם, המיא לבאיסורא אתי לידיה, ואין היאוש מועיל, משא"כ בשמתיאש מחמת עניותו של לוח, הוי כאבידה דמהני יאוש, עיין שם.

²⁵ שו"ע אבה"ע"ז שם ד

²⁶ שו"ע ונו"כ שם ג

²⁷ ט"ז שם ד וד"מ ט

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

אם ניזונת²⁸ בבית אביה אם היורשים מכבדין אותה שמוליכין לה מזונותיה בעצמם²⁹, אין שתיקתה מחילה, שמפני הבושה היא שותקת ולא מפני שמחלה להם.

ז. דלא הוה כתוב בה ואישתמודענא דנכסים אלז דמיתנא

אינון ... אדרכתא לאז שפיר כתיבא ... היכא דכתיב

טעותא באדרכתא לית לן בה

בנביית חוב אם הלוח כופר או אינו רוצה לשלם התובע, מקבל שטר אדרכתא מיד לאחר שהנתבע מצהיר לפני בית דין שהוא מסרב לפרוע את חובו. ואדרכתא הוא שטר הניתן על ידי בית דין למלווה לגבות על פיו את חובו מנכסי הלוח, ולמפקיד לגבות על פיו את פקדונו מנכסי הנפקד.

ברם, אם המלווה הוציא שטר חוב, ומען הלוחה שהשטר מזויף ויביא עדים לבטלו, בית דין קובעים לו זמן להבאת העדים כפי ראות עיניהם, וכשאינם יכולים לשער כמה זמן נצרך לו להבאת העדים, נותנים לו שלושים יום. עבר הזמן ולא הגיע, ממתנינים לו שני וחמישי ושני, ומתרים בו שלש התראות באותם הימים. עבר זמן זה ולא בא, כותבים עליו "שמתא", וממתנינים לו עוד תשעים יום. שלושים יום הראשונים – שמא טורח הוא ללוות, האמצעים – שמא טורח הוא למכור מנכסיו, והאחרונים – שמא הקונה ממנו טורח להביא מעות. שלמו תשעים יום ולא בא, בית דין כותבים למלווה "אדרכתא" על נכסי הלוחה.

כיצד כותבין האדרכתא³⁰, אם לנכסים בני חורין הורידוהו, כותבין – איש פלוני נתחייב לפלוני בדין כך וכך ולא נתן לו מעצמו וכתבנו לו אדרכתא זו על שדה פלוני שלו. ואחר כך שמין לו שלשה באותה שדה כנגד חובו ומכריזין עליה שלושים יום³¹, ומורידין אותו בחובו לחלק ששמו אותו וקורעין שטר החוב אם היה שם שטר.

²⁸ שו"ע ונו"כ שם ב

²⁹ תרתי בעי שאין נותנין לה ממון רק מזונות מוכנים. וגם שמביאים לה בעצמם ולא שולחין לה ע"י שליח. ח"מ

ח ב"ש ה

³⁰ שו"ע ונו"כ חו"מ צח ט

³¹ אורים שם יז

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת כתובות

ואם לא היו נכסים בני חורין כותבין האדרכתא כך, – איש פלוני נתחייב לפלוני כך וכך בשטר חוב שבידו ולא נתן לו חובו ולא מצינו נכסי בני חורין, וכבר קרענו לשטר שהיה לו עליו³² ונתננו לפלוני רשות לדרוש ולהקור ולהיות ידו נטויה על כל הנכסים שימצאו לו, וכל הקרקעות שמכר מזמן פלוני והלאה יש לו רשות לגבות חובו מהכל.

ואחר שכותבין אדרכתא זו הולך המלוה ומחפש, אם נמצא לו נכסים בני חורין שמיין לו מהם, מצא לו נכסים משועבדים מאחר זמן שטרו טורף מהם, וקורעין שטר האדרכתא³³ וכותבין לו שטר הטירפא. כיצד כותבין, איש פלוני בן פלוני זכה בדין לטרוף בדין בחוב שפלוני חייב לו שהוא כך וכך בשדה פלונית שלקחה פלוני בכך וכך מזמן פלוני, וכבר קרענו האדרכתא שהיה בידו והרשינוהו לטרוף מזה בכך וכך. ואחר שכותבין הטירפא לטרוף מורדין ג' בקיאיין לאותה שדה ושמיין לו ממנו כשיעור חובו מהקרן וחצי השבת. ומכריזין עליה שלשים יום. ואחר כך משביעין את הלוח שאין לו כלום אם הלוח הוא עמנו במדינה, וגם משביעין את הטורף בנקיטת חפץ שלא נפרע חוב זה ולא מחלו ולא מכרו לאחר.

ואחר כך מורדין אותו לנכסי הלוקח בשומא שלו וכותבין הורדה.

וכיצד כותבין, אחר ששמנו לפלוני בשומא שהיתה בידו והכרזנו שלשים יום כראוי והשבענו את זה הטורף ואת הבעל חוב, הורדנוהו לשדה פלונית להיות משתמש בה כדרך שאדם משתמש בקניינו.

ומאימתי אוכל הטורף הזה פירות שדה זו, משפסקו ימי ההכרזה. ואם יש טעות באדרכתא אינו אוכל פירות אפילו מיום ששלמו ההכרזה.

ואם מת הלוח³⁴ כשבאין למכור מנכסי היתומים, שמיין בי"ד הקרקע ואחר כך מכריזין עליה שלשים יום רצופין, כדי שיתפרסם הדבר שיש בכאן למכור קרקע ויקפצו עליה קונים הרבה ויעלו דמיה.

³² נראה דעושיין בו קרע בית דין, ומ"מ מניחו שלם, וחובה על המלוה לשומרו כמקדם, דהא לכך לא מגבינן מטלטלין דילמא ימצא עדים לפסול השטר, רק קרקע מגבינן דלא מפסדי, ואם יבוא הלוח לפסול השטר ואינו, איך יוכל לפסולו כיון דשטר נאבד מעולם, ועדים דיעידו מעולם לא התמנו על שטר כזה וכהנה דברים המבטלים השטר, לזו צריך הכרת שטר, ולכן ברור דפירושו קרעין ומ"מ השטר בשלימותו ביד המלוה לענין פיסול בעדים, ופשוט. אורים יח

³³ דאל"כ אולי ילך לבית דין אחר בשטר, ויקח אדרכתא על שדה אחרת. אורים סק"מ.

³⁴ שו"ע ונו"כ קא א

הלכות הדרף היומי

מסכת כתובות

וצריכין³⁵ הבי"ד לדקדק ולחקור היטב כשמכריזין השדה שזו השדה היתה של הלוח אבי היורש, ושאינה של היורש בעצמו, שחששו³⁶ שמא היורש יתן את שדה שלו למלוה בשומת חובו, ושל המת שירש ישאר בידו ויבור ויפסידו, ואחר שישביח המלוה השדה שקיבל יביא היורש עדים שאותה השדה היא שלו ובטעות נתנה לו ויוציאה מידו ליתן לו השדה שנתקלקלה בידו, ויוציאו לעז על הב"ד שלא עיינו בתקנתו של יורש, ויהיה זה זילותא דבי דינא שיבואו להוציא לעז עליהם שלא עיינו יפה בתקנת הבעל חוב.

לפיכך כשכותבין האדרכתא על נכסי היתומים בין גדולים בין קטנים, צריכין לכתוב בה והכרנו ששדה זו היתה של פלוני המת, ואם לא כתבו כן בתוך האדרכתא פסולה ואין אוכלין על ידה פירות השדה אפילו אחר שישלמו ימי ההכרזה, שמא כיון של כתבו בה כך לא דקדקו בה יפה ויבואו בי דינא לידי זילותא.

הדרן עלך הנושא

³⁵ שו"ע ונו"כ שם ב

³⁶ סמ"ע שם ו